

Uddrag af rapport om Køge Kommunes håndtering af forhold på Borup Skole

Til offentliggørelse

1. FORMÅL OG BAGGRUND

Dette uddrag udgør et uddrag til offentliggørelse af rapport vedr. undersøgelsen af Køge Kommunes håndtering af forhold på Borup Skole. Uddraget indeholder beskrivelse af formål, undersøgelsens metode og afgrænsning samt vurderinger og konklusioner i anonymiseret form. Rapporten inkl. bilag og sagsanalyser indeholder en omtale og gennemgang af relevante børnesager samt materiale fra Borup Skole modtaget fra Køge Kommune, og materiale modtaget fra forældre. Dette materiale indeholder fortrolige oplysninger og personoplysninger, herunder følsomme personoplysninger, som ikke lovligt kan offentliggøres af hensyn til de omtalte personer.

Advokatundersøgelsen blev igangsat ved, at Køge Kommunes økonomiudvalg efter indstilling fra forvaltningen den 27. februar 2024 traf beslutning om igangsættelse af en ekstern juridisk vurdering af henholdsvis Familiecenter Køges og Borup Skoles ledelses håndtering af forhold på Borup Skole i perioden fra januar 2022 til 26. februar 2024. Baggrunden var, at flere forældre til elever på Borup Skole ved et brev adresseret til børne- og undervisningsministeren beskrev, at flere elever i indskolingen på skolen igennem ca. to år var blevet udsat for "krænkende adfærd" og "alvorlige forbrydelser" af andre elever og jævnaldrende på skolen. Ifølge brevet havde forældrene savnet "konsekvens og oprigtig involvering i at sikre, at deres børn er sikre og trives".

Som led i Køge Kommunes afdækning og vurdering af sagen og mulige konsekvenser har Køge Kommune anmodet os om at foretage en ekstern advokatundersøgelse med det formål at afdække viden om Familiecenter Køges og skoleledelsens håndtering af mistanke om vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole.

Undersøgelsen har således til formål at foretage en juridisk vurdering af skoleledelsens håndtering af forholdene på Borup Skole i undersøgelsesperioden. Undersøgelsen er tilrettelagt således, at den foretages på baggrund af underretninger modtaget af kommunen i medfør af (nu) barnets lov § 133, stk. 1, nr. 1 og nr. 4, samt skriftlige henvendelser fra forældre m.fl., som modtages af forældre til elever på Borup Skole via en til formålet oprettet indberetningsordning. Undersøgelsen omfatter på det grundlag, i hvilket omfang skoleledelsen blev informeret om mistanke om vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole i undersøgelsesperioden.

På den baggrund og på det grundlag foretages en juridisk vurdering af, om skoleledelsen har ageret tilstrækkeligt, betids og korrekt på de oplysninger og sager, herunder om skoleledelsen har tilsidesat underretningspligten i medfør af barnets lov § 133, stk. 1, nr. 1 og nr. 4.

Undersøgelsen har desuden til formål at foretage en juridisk vurdering af Familiecenter Køges håndtering af forholdene på Borup Skole i undersøgelsesperioden. Familiecenter Køge er en del af Familieafdelingen, der hører under Børne- og Uddannelsesforvaltningen i Køge Kommune. Familiecenter Køge varetager alle myndighedsopgaver og øvrige opgaver efter barnets lov (som kan delegeres).

Undersøgelsen omfatter, i hvilket omfang familiecentret blev underrettet om mistanke om vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole i undersøgelsesperioden. På den baggrund foretages en juridisk vurdering af, om Familiecenter Køge har ageret tilstrækkeligt, betids og korrekt på de underretninger i medfør af barnets lov § 133, stk. 1, nr. 4, som blev videregivet til familiecentret angående konkrete elever og forholdene generelt på Borup Skole.

2. AFGRÆNSNING OG METODE

Undersøgelsen er tidsmæssigt afgrænset til at vedrøre perioden fra 1. januar 2022 til 26. februar 2024. Undersøgelsen fokuserer på håndteringen af mistanke om vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole.

Det falder uden for undersøgelsen at fastslå, om der faktisk har forekommet vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole, herunder det er rigtigt eller ej, at episoder har fundet sted i det omfang, som det fremgår af oplysningerne i sagerne. Det er forudsætningsvist lagt til grund, at de oplyste forhold har fundet sted i forhold til vores vurderinger, dette kan dog ikke tages som udtryk for, at vi udtrykker nogen konklusion om, hvorvidt dette måtte være tilfældet. En sådan undersøgelse ville forudsætte en meget omfattende afdækning af de enkelte identificerede episoder på Borup Skole og en bevisbedømmelse heraf, hvis resultat ville være forbundet med betydelig usikkerhed. Afdækningen af de enkelte identificerede episoder på Borup Skole ville herudover involvere interviews af forældre og børn, hvilket – foruden at forudsætte frivillighed – vurderes at være indgribende for de involverede.

Undersøgelsen fokuserer i stedet på, om Familiecenter Køge og skoleledelsen retligt set har reageret tilstrækkeligt, betids og korrekt. Undersøgelsen fokuserer alene på retlige forhold. Det falder uden for vores område at tage stilling til de socialfaglige og pædagogiske vurderinger og beslutninger, som Køge Kommune og Borup Skole måtte have truffet.

Det falder uden for undersøgelsen at foretage en vurdering af, om der er ansatte i Familiecenter Køge eller på Borup Skole, der har begået tjenesteforseelser af en sådan grovhed, at der er grundlag for, at kommunen søger at drage de ansatte til ansvar på baggrund af deres ageren eller manglende ageren i det undersøgte forløb. Undersøgelsen og dens konklusioner har således ikke dette sigte. Undersøgelsen har heller ikke til formål at foretage en juridisk vurdering af eventuelle strafbare forhold.

3. UNDERSØGELSENS MATERIALE

Undersøgelsen af Familiecenter Køge og Borup Skole (skoleledelsen) er sket på baggrund af skriftligt materiale, der foreligger i forhold til de foreliggende underretninger i medfør af barnets lovs § 133, stk. 1, nr. 1 og 4. Undersøgelsen afdækker ikke, om der er forhold, som ikke er omtalt i dette skriftlige materiale eller via indberetningsordningen (se nedenfor), som burde have ført til en underretning eller øvrige handlinger hos Borup Skole eller Køge Kommunes forvaltning.

Køge Kommune har til brug for undersøgelsen fremsendt 23 konkrete børnesager, som efter det af kommunen oplyste indeholder samtlige de underretninger, jf. servicelovens § 153, stk. 1, nr. 4, og barnets lov § 133, stk. 1, nr. 4, som kommunen har modtaget eller oprettet angående børn på Borup Skole. Det er ikke alle sagerne, som indeholder underretninger, der vedrører vold eller overgreb på Borup Skole, og sagerne er kun behandlet i relevant omfang. Sagerne er gennemgået på baggrund af de krav, der stilles til kommuners håndtering og efterfølgende behandling af underretninger i henholdsvis serviceloven (frem til 1. januar 2024), og barnets lov (fra 1. januar 2024).

Fra den 20. marts til og med den 8. april 2024 var desuden etableret en indberetningsordning, hvor forældre og tidligere forældre til elever på Borup Skole kunne fremsende skriftlige underretninger, indberetninger og andre henvendelser, der er afgivet til skolen i perioden, og som vedrører handlinger, der er foregået i undersøgelsesperioden. Sådanne henvendelser til skolen kunne være e-mailkorrespondance, breve, SMS-korrespondance mv., som er sendt til skolen.

Forældre til elever og tidligere elever på Borup Skole blev informeret om indberetningsordningen på Køge Kommunes og Borup Skoles hjemmeside den 20. marts 2024.

Fra den 20. marts til og med den 8. april 2024 blev der via indberetningsordningen modtaget i alt syv indberetninger fra forældre og/eller forældre til tidligere elever på Borup Skole. Indberetningerne er i relevant omfang opsummeret under de konkrete børnesager.

Udover ovennævnte materiale har vi modtaget Familiecenter Køges og Borup Skoles interne og eksterne retningslinjer, procedurer, vejledninger, organisering mv. vedrørende håndtering af mistanke om vold og overgreb blandt elever på skoler beliggende i kommunen.

Materialet omfatter også mødereferater og andet skriftligt materiale fra Borup Skole, herunder skolens handlingsplaner angående de 23 elever/tidligere elever på Borup Skole, og Køge Kommune, der kan belyse viden om og håndtering af mistanke om vold og overgreb samt anvendelsen af retningslinjer mv. for adfærd på Borup Skole.

4. SAGSANALYSE OG RETSGRUNDLAG

Undersøgelsens rapport indeholder en nærmere gennemgang af de relevante børnesager (sagsanalyser) og materiale tilsendt fra Køge Kommune og Borup Skole. Rapporten indeholder også en redegørelse for det retsgrundlag, som er anvendt. Det drejer sig bl.a. om:

- Ansvar for folkeskolen
- Den kommunale tilsynsforpligtelse med børn og unge
- Skoleledelsens ansvar for at sikre et sundt og sikkert undervisningsmiljø
- Skærpet underretningspligt
- Reglerne i serviceloven og barnets lov om kommuners behandling af underretninger samt om foranstaltninger og støttende indsatser til børn, unge og familier
- Forvaltningsret

De pågældende afsnit udelades her.

5. VURDERINGER OG KONKLUSIONER

5.1 Køge Kommune, Familiecenter Køge

Det følger af barnets lov¹ § 9, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år og kommende forældre i kommunen lever. Barnets lov § 9, stk. 1, fastslår en tilsynsforpligtelse for kommunen og dermed en pligt for kommunen til at interessere sig for de forhold,

¹ [Lov nr. 721 af 13. juni 2023 om barnets lov \(senest lovbekendtgørelse nr. 83 af 25. januar 2024\)](#)

der har betydning for børn og unges vilkår. Serviceloven og nu barnets lov indeholder en række forpligtelser for kommunerne, hvis kommunerne modtager underretninger om børn.

Sager om underretninger varetages i praksis i Køge Kommune af Familiecenter Køge, der er en del af Familieafdelingen under Børne- og Uddannelsesforvaltningen. I henhold til delegationsplanen på Børneudvalgets område varetager centret alle myndighedsopgaver og øvrige opgaver efter barnets lov, undtaget opgaver der efter loven ikke kan delegeres. Dette har været praksis også efter serviceloven.

På baggrund af gennemgangen af de modtagne børnesager) kan det konstateres, at Køge Kommune, Familiecenter Køge, i undersøgelsesperioden modtog et betydeligt antal underretninger angående voldelig eller grænseoverskridende adfærd blandt eleverne på Borup Skole i anledning af episoder på skolen. Det kan imidlertid også konstateres, at en betydelig del af disse er modtaget januar og februar 2024, hvor denne undersøgelses periode udløber. Der er derfor dele af underretningerne, som ikke ved undersøgelsesperiodens udgang er færdigbehandlet.

Undersøgelsen viser, at Familiecenter Køge i året 2022 modtog i alt 7 underretninger fordelt på 5 elever om voldelig eller grænseoverskridende adfærd blandt eleverne på Borup Skole. Undersøgelsen viser endvidere, at Familiecenter Køge i året 2023 modtog i alt 4 underretninger fordelt på 4 børn om voldelig eller grænseoverskridende adfærd blandt eleverne på Borup Skole. Endelig viser undersøgelsen, at Familiecenter Køge fra den 1. januar 2024 til og med den 26. februar 2024 modtog i alt 27 underretninger angående voldelig eller grænseoverskridende adfærd blandt eleverne på Borup Skole. Visse af underretningerne omhandler samme episoder fordelt på flere af eleverne.

Hovedfokus for undersøgelsen er, om Køge Kommune, Familiecenter Køge, og Borup Skole var bekendt med episoderne i undersøgelsesperioden og kunne og burde have handlet anderledes for at imødegå voldelig og grænseoverskridende adfærd samt mobning mv. på skolen.

Undersøgelsen har sondret mellem underretninger modtaget og behandlet før 1. januar 2024, som skal behandles af Familiecenter Køge efter serviceloven, og sager behandlet efter 1. januar 2024, som skal behandles efter barnets lov. Derudover er det væsentligt i forhold til undersøgelsens formål at belyse Familiecentrets viden om forholdene på Borup Skole op til 1. januar 2024. I det følgende gennemgås behandlingen først i 2022 og 2023 og derefter for 1. januar 2024 til 26. februar 2024.

Ud fra de tilsendte børnesager, indberetninger og øvrigt materiale må det konkluderes, at Familiecenter Køge – med undtagelser af enkeltstående episoder i 2022 og 2023, som kun i et vist omfang vedrørte de samme børn som i 2024 – først fra starten af 2024 blev bekendt med, at et betydeligt antal elever på Borup Skole angiveligt har været udsat for voldelig eller grænseoverskridende adfærd af andre elever på

skolen. Indberetninger modtaget via den offentlige indberetningsløsning giver ikke grundlag for en anden opfattelse.

Undersøgelsen har for 2022 og 2023 bl.a. behandlet, om Familiecenter Køge har undersøgt sagerne og har vurderet, om en børnefaglig undersøgelse af de enkelte sager var påkrævet, som led i denne belysning af underretningen. Det kan konstateres, at Familiecenter Køge i en række af sagerne besluttede, at der skulle foretages en børnefaglig undersøgelse. I visse af sagerne undlod kommunen dog at foretage en sådan. Familiecenter Køges beslutninger om at iværksætte en børnefaglig undersøgelse beror på en skønsømmæssig socialfaglig vurdering af behovet.

På baggrund af vores sagsanalyse af de modtagne sager finder vi, at Familiecenter Køge har foretaget en konkret og individuel af vurdering af, om en børnefaglig undersøgelse var påkrævet, og vi har ikke fundet et grundlag for at tilsidesætte de vurderinger, som Familiecenter Køge foretog.

I forhold til én konkret elev fremgår det dog ikke i tilstrækkelig grad af sagen, hvorfor eleven ikke på daværende tidspunkt blev undergivet en nærmere undersøgelse på baggrund af den episode, som barnet blev udsat for og reagerede på. Familiecenter Køge har den 29. april 2024 oplyst, at hvis Familiecenter Køge havde behandlet elevens sag i dag, ville familiecentret formentlig have henvist pågældende til nærmere undersøgelse. Baggrunden og grundlaget for beslutningen om ikke at foranstalte en børnefaglig undersøgelse af pågældende kan ikke udledes af sagen. Vi finder på ovennævnte baggrund, at meget taler for, at Køge Kommune burde have foranstaltet en børnefaglig undersøgelse af pågældende. Der er tale om en enkeltstående sag.

Undersøgelsen har også behandlet, om Familiecenter Køge traf afgørelse om iværksættelse af de rigtige foranstaltninger (indsatser), og om der burde være iværksat flere foranstaltninger.

Det kan konstateres af sagsanalyserne, at Familiecenter Køge i visse af sagerne udarbejdede handleplaner, jf. servicelovens § 140, og centret traf i disse sager afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens § 52, som bl.a. bestod i familiebehandling eller kontaktperson. I visse af sagerne sørgede Familiecenter Køge som led i det forebyggende arbejde for, at forældrene eller børnene fik familieorientering og rådgivning til løsning af problemstillingen, jf. servicelovens § 11, stk. 2. I en sag undlod Familiecenter Køge at foretage yderligere i anledning af underretningen og den indledende belysning af sagen.

Familiecenter Køge udøver et betydeligt fagligt skøn, når kommunen skal vælge, hvilke foranstaltninger efter serviceloven, som skal iværksættes på baggrund af en underretning og børnefaglig undersøgelse. Heri indgår bl.a. hensynet til det konkrete barn, familien samt forældrenes medvirken og øvrige oplysninger i sagen. Vi har ikke grundlag for at antage, at Familiecenter Køge ikke har inddraget de relevante saglige hensyn i sin vurdering.

Vi har på denne baggrund ikke fundet anledning til at kritisere valget af foranstaltninger over for eleverne eller valget om ikke at iværksætte foranstaltninger i perioden frem til 1. januar 2024. Det er vores vurdering ud fra gennemgangen, at Familiecenter Køge har foretaget socialfaglige vurderinger af de rette foranstaltninger (indsatser), og at de lovpligtige handleplaner, jf. servicelovens § 140, i givet fald er udarbejdet.

Som nævnt er en betydelig del af underretningerne i undersøgelsesperioden modtaget i januar og februar 2024, og en del af disse sager var ikke færdigbehandlet ved undersøgelsesperiodens udgang. Familiecenter Køge har behandlet underretningerne fra 1. januar 2024 til den 26. februar 2024, som er undersøgelsesperiodens udløb, efter reglerne i barnets lov, som trådte i kraft den 1. januar 2024.

Ud fra sagsgennemgangen finder vi, at Familiecenter Køge på baggrund af underretningerne har screenet sagerne, jf. barnets lovs § 18. Det kan konstateres, at Familiecenter Køge besluttede at gennemføre en børnefaglig undersøgelse for visse af underretningerne efter barnets lov § 20. Omvendt blev en børnefaglig undersøgelse efter barnets lov ikke gennemført i en række af sagerne.

Efter § 20, stk. 1, i barnets lov skal kommunen iværksætte en børnefaglig undersøgelse i en række opregnede tilfælde, herunder (nr. 2), når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom. Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter § 20, stk. 2, iværksætte en børnefaglig undersøgelse, når kommunalbestyrelsen i øvrigt vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges støttebehov. Med barnets lov § 19 har kommunerne adgang til at gennemføre en afdækning frem for en børnefaglig undersøgelse. Den nødvendige afdækning skal ske med inddragelse af de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold.

På baggrund af sagsanalyserne er det vores vurdering, at Familiecenter Køge har foretaget den påkrævede konkrete og individuelle af vurdering af, om en børnefaglig undersøgelse eller en afdækning efter § 19 var påkrævet. Vi har ikke fundet et grundlag for at tilsidesætte disse vurderinger.

Det bemærkes dog, at vi i et antal sager ikke udtrykkeligt kan se i de fremsendte dokumenter, om eller at der er foretaget en afdækning, jf. barnets lov § 19, forud for iværksættelse af en indsats eller at denne foretages parallelt. Det fremgår ikke direkte af sagen, at der i et tilfælde blev foretaget en genvurdering af en eksisterende indsats, jf. barnets lov § 137. Det kan efter vores vurdering udledes af sagens sammenhængen og reaktionen fra Køge Kommune samt de oplysninger, vi efterfølgende har modtaget efterfølgende fra kommunen, at en afdækning ville blive foretaget, eller at der retteligen var tale om en genvurdering. Visse sager var ikke pr. 26. februar 2024 færdigbehandlet.

Køge Kommune har truffet afgørelser om indsatser efter barnets lov for en række elever. Der er for en række elever ikke truffet afgørelse om indsatser, men det skyldes bl.a., at underretningen understøttede en tidligere bestemt indsats eller foranstaltninger. Det kan også skyldes, at sagerne ikke pr. 26. februar 2024 var færdigbehandlet.

Som det fremgår af forarbejderne til barnets lov², beror vurderingen af, hvilke indsatser som skal iværksættes, primært på en socialfaglig vurdering. Heri indgår efter forarbejderne til loven, at der altid vil skulle vælges den rette og nødvendige indsats, som kan imødekomme barnets eller den unges behov.

Det er på baggrund af analyserne af sagerne vores vurdering, at Familiecenter Køge har inddraget saglige hensyn ved valg af støttende indsatser efter barnets lov kapitel 4, og at familiecenteret socialfagligt har vurderet, hvilke foranstaltninger, som var nødvendige og tilstrækkelige. Vi har ikke grundlag for at antage, at sagerne ikke er oplyst korrekt, og vi har ikke grundlag for at tilsidesætte Familiecenter Køges faglige skøn i sagerne. Vi har derfor ikke belæg for, at Familiecenter Køge burde have etableret flere eller andre indsatser.

Det fremgår dog af barnets lovs § 91, at kommunalbestyrelsen, når der træffes afgørelse om indsatser efter § 32, stk. 1, skal tage stilling til, om der skal udarbejdes en "barnets plan". Planen skal i givet fald foreligge senest 3 måneder efter, at der er truffet afgørelse om en indsats. Vi kan ikke konstatere, at Køge Kommune udtrykkeligt har overvejet, om en barnets plan skal udarbejdes i de sager, hvor der er truffet afgørelse om indsatser. Det kan skyldes, at de ikke er udarbejdet i undersøgelsesperioden.

Vi anbefaler dog Køge Kommune, at det bliver tydeligt dokumenteret på sagerne, om udarbejdelse af en barnets plan er overvejet, og hvad grundlaget er for, at denne ikke er udarbejdet, eller tydelig angivelse af, at den vil blive udarbejdet.

Vi har på baggrund af ovenstående ikke – ud over det anførte – et grundlag for at kritisere Familiecenter Køges behandling af underretningerne fra 2024 angående voldelig og / eller grænseoverskridende adfærd på Borup Skole. Det bemærkes, at det ikke har været en del af undersøgelsen at fastslå Familiecentrets overholdelse af mere formprægede regler, såsom fristen for screeningspligten mv.

5.2 Borup Skole

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 1, 1. pkt.³ Det følger af folkeskolelovens § 2, stk. 2, at det er den enkelte skoles leder, der inden for rammerne af lovgivningen og

² Afsnit 3.4.3. og 3.6.3. i de alm. bem. til forslag (L 93) af 29. marts 2023.

³ [Lovbekendtgørelse nr. 1086 af 15. august 2023 af lov om folkeskolen \(folkeskoleloven\)](#).

kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger har ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. folkeskolelovens § 1. Derudover fastlægger den enkelte skoles leder undervisningens organisering og tilrettelæggelse. Kompetencefordeling er normalt således, at kommunalbestyrelsens skolepolitik fastlægges i form af rammer i henhold til folkeskolelovens § 40, og den enkelte skole (skolelederen) har det samlede konkrete ansvar for den pædagogiske udvikling og ansvaret for undervisningens organisering og kvalitet. Skolen udøver dog sine opgaver under ansvar over for kommunalbestyrelsen.

I forhold til Borup Skole er formålet med denne undersøgelse navnlig at afdække, hvilke oplysninger skoleledelsen har været bekendt med angående mistanke om vold og overgreb blandt eleverne på Borup Skole, samt afdække, om der er handlet tilstrækkeligt, betids og korrekt på de oplysninger, der er modtaget. Dette skal undersøges med udgangspunkt i de modtagne underretninger samt indberetninger, som vi har modtaget, via den offentlige indberetningsordning.

Folkeskoleloven og regler udstedt i medfør heraf indeholder regler om skolernes ordensregler og værdiregelsæt. Efter disse regler kan skolens leder iværksætte foranstaltninger over for en elev, hvis eleven ikke overholder skolens ordensregler, værdiregelsæt eller i øvrigt almindelige normer for god opførsel. I de tilfælde, hvor der er grund til at antage, at en elevs u hensigtsmæssige opførsel skyldes sociale eller emotionelle omstændigheder, skal skolens leder inddrage pædagogisk-psykologisk rådgivning med henblik på vurdering af behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand eller inddrage de sociale myndigheder.

Undervisningsmiljøloven bestemmer herudover (§ 1), at elever har ret til et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dette omfatter også det psykiske miljø. Det fremgår endvidere af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, at konstaterer uddannelsesstedets ledelse (skolelederen) problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign., udarbejder ledelsen en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt bringes til ophør. Tilsvarende gælder, hvis uddannelsesstedets ledelse eller en elevs forældremyndigheds-indehavere anser det for nødvendigt som følge af elevens bekymrende tilstand eller adfærd, herunder sygdom og fravær, på grund af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign.

Bestemmelsen er indført for at sikre en reaktion fra uddannelsesstedets ledelses side i tilfælde, hvor elever oplever problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende, for at sikre, at der fastsættes krav til handling på kort og lang sigt med henblik på at bringe problemerne til ophør hurtigst muligt. Uddannelsesstedets ledelse (skolelederen) skal udarbejde handlingsplanen senest 10 arbejdsdage efter, at der er modtaget oplysning om problemerne, jf. § 1 c, stk. 2. Uddannelsesstedets

ledelse træffer dog straks de midlertidige foranstaltninger, som her og nu er nødvendige for, at der kan gribes ind over for de konstaterede problemer.

Forpligtelserne gælder ved *"problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning el. lign."* Det kan efter forarbejderne til loven være vanskeligt at afgøre, hvornår problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende er så kvalificerede, at de kræver handling efter bestemmelsen. Ved vurderingen må uddannelsesstedets ledelse lægge vægt på, om de modtagne oplysninger beskriver f.eks. en vis systematik i udstødelseshandlingerne. Det kan f.eks. være oplysninger om gentagne ondskabsfulde drillerier i skolegården eller på de sociale medier.

Det er vores vurdering, at undersøgelserne viser, at skoleledelsen i perioden fra den 1. januar 2022 til og med den 26. februar 2024 løbende blev gjort bekendt med, at der i hvert fald i en klasse på Borup Skole var et undervisningsmiljø, som medførte, at der var visse elever i klassen, som udsatte andre elever i klassen for mobning eller lignende.

Vi har bl.a. lagt vægt på oplysningerne i sagsanalyserne om begivenhederne og skolens viden herom, samt at skolen har oplyst til os, at ledelsen var bekendt med et sådant undervisningsmiljø i en klasse, formentlig til en vis grad fra klassens 1. klassetrin. Vi har endvidere lagt vægt på, at skoleledelsens egen opfattelse af undervisningsmiljøet i navnlig denne klasse i høj grad understøttes af vores gennemgang af sagerne fra Familiecenter Køge, herunder familiecentrets afholdelse af børnesamtalerne med eleverne i pågældende klasse.

Denne undersøgelse er afgrænset således, at vi ikke endeligt skal afgøre, hvilke episoder som har fundet sted på Borup Skole og hvordan. På baggrund af underretningerne i sagerne er der imidlertid tale om et betydeligt antal episoder som – hvis de er korrekte – består i efter omstændighederne ganske grove overfald og nedværdigende behandling for børn i en ung alder. Selvom der også er episoder, som må karakteriseres som almindeligt forekommende uoverensstemmelser, viser gennemgangen af sagerne således, at mobningen tilsyneladende har bestået i voldsom og voldelig, krænkende og grænseoverskridende adfærd.

Under de foreliggende omstændigheder er det vores vurdering, at det må have eller burde have stået klart for skolen og skoleledelsen - i hvert fald på et tidspunkt medio 2023 til 2024 - at undervisningsmiljøet i en enkelt klasse på skolen var omfattet af forpligtelserne i undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1.

Det følger af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, og forarbejderne hertil, at skoleledelsen var forpligtet til at udarbejde en handlingsplan. Med "handlingsplan" tænkes på et dokument, som kort ridser op, hvordan den givne problemstilling med det psykiske undervisningsmiljø tænkes løst i form af en beskrivelse af de handlinger, der vurderes at være nødvendige. Det fremgår af lovens forarbejder, at ofte vil handlingerne berøre flere elever, da mobning er udtryk for et utrygt fællesskab og ikke kan isoleres til én elev.

Ved at nedfælde, hvordan problemerne løses, kan der skabes en fælles retning for det genoprettende arbejde. Berørte elever og for elever undergivet forældremyndighed, eleverne og deres forældremyndighedsindehavere, vil skulle informeres om indholdet af handlingsplanen, jf. § 1 c, stk. 5. Dermed er det hensigten, at dokumentet også bruges til at skabe en gennemsigtighed for elever og forældre i forhold til uddannelsesstedets håndtering af situationen.

Vi er opmærksomme på, at Borup Skole har taget en række initiativer (øget pædagogisk tilstedeværelse, bedre opsyn samt samarbejde med Skolestyrken i januar 2024). Borup Skole tog i undersøgelsesperioden hen over tid en række forskellige initiativer, som bl.a. er nogle af de foranstaltninger, der er nævnt som eksempler i bemærkningerne til undervisningsmiljølovens § 1 c (ekstra tilsyn, fokus på trivsel mv.).⁴ Vi er endvidere opmærksom på, at det kan være vanskeligt at afhjælpe situationer med betydelige udfordringer for det psykiske undervisningsmiljø på kort tid, og at de endelige foranstaltninger, som virker, beror på en pædagogisk og skolefaglig vurdering, inden for hvilken skolelederen udøver et vist skøn. Vi er opmærksom på, at egentligt mobberi omfattet af § 1 c i undervisningsmiljøloven kan være vanskeligt at afgrænse over for mere sædvanligt forekommende adfærdsproblemer mellem elever.

Det er imidlertid samlet fortsat vores vurdering, at skolen ikke i fuldt tilstrækkeligt omfang har overholdt pligterne i undervisningsmiljølovens § 1 og § 1 c til at sikre eleverne i navnlig en klasse et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Skoleledelsen har efter vores vurdering ikke overholdt pligten i undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, til at udarbejde en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt kan bringes til ophør samt at effektuere denne, herunder inddrage forældre og elever.

Handlingsplaner udarbejdet i medfør af undervisningsmiljølovens § 1 c, stk. 1, skal bidrage til at sikre, at eleverne oplever, at problemerne mindskes og med tiden løses. I lovbemærkningerne til bestemmelsen lægges vægt på, at ofte vil handlingerne berøre flere elever, da mobning er udtryk for et utrygt fællesskab og ikke kan isoleres til én elev. Ved at nedfælde, hvordan problemerne løses, kan der skabes en fælles retning for det genoprettende arbejde. Berørte elever og deres forældremyndighedsindehavere, vil skulle informeres om indholdet af handlingsplanen, jf. § 1 c, stk. 5. Handlingsplanen er således et redskab til at opnå og sikre, at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. lovens § 1.

Vi er dog i øvrigt også opmærksomme på, at Borup Skole og Køge Kommune har taget en række yderligere initiativer, men det ligger uden for undersøgelsens genstand at vurdere disse.

⁴ Forslag til lov om ændring af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø og lov om folkeskolen, jf. Folketingstidende 2016-17, side 6-8

Vi anbefaler, at

- Der udarbejdes eller arbejdes videre med konkrete handlingsplaner med foranstaltninger for at sikre, at problemerne effektivt bringes til ophør, og at disse meddeles forældre og elever i berørte klassetrin.
- Køge Kommune overvejer mere og bedre uddannelse og træning i anvendelsen af undervisningsmiljøloven samt foranstaltninger til at afhjælpe og bringe alvorlige udfordringer med det psykiske undervisningsmiljø til ophør.

Det har endelig været en del af undersøgelsen at afklare, om Borup Skole, ved skoleledelsen, har overholdt underretningspligten i anledning af deres viden om episoderne. Vi har i den forbindelse ikke grundlag for at antage, at skoleledelsen generelt var bekendt med de konkrete forhold, som gav anledning til underretninger til Køge Kommune fra forældre og internt i kommunen, på et tidligere tidspunkt end det, hvor en underretning tilgik Familiecenter Køge.

På den baggrund har vi – med en enkelt undtagelse – ikke et grundlag for at fastslå, at skoleledelsen burde have iagttaget en underretningspligt på et tidligere tidspunkt. Indberetninger modtaget via den offentlige indberetningsløsning giver heller ikke grundlag for en anden vurdering.